

Temat lekcji: Dawne i współczesne pojmowanie patriotyzmu na podstawie wywiadu z Agnieszką Durską („Polski patriotyzm współczesny”).

(Nauczyciel: Anna Bielenda ([anjabelenda@gmail.com](mailto:anjabelenda@gmail.com)))

1. Proszę przeczytać fragmenty wywiadu z Agnieszką Durską ( podręcznik str.118 – 120 lub scan).
2. Proszę wyjaśnić pojęcia i zapisać je w zeszycie: sztampowy, stawiać na piedestale, megalomania, wywiad.
3. Proszę wykonać zadania – polecenia:1,2,3,4,5,6, które znajdują się pod tekstem.
4. Zadanie 9 jest dla chętnych w formie dłuższego wypracowania.
5. Proszę zapisać odpowiedzi pełnymi zdaniami w zeszycie i przesłać na mój adres mailowy.
6. Czas wykonania i przesłania zadania: do 15 maja 2020r.

**NA POCZĄTEK**

Być dzisiaj patriotą – co to według Ciebie znaczy?

**WAŻNA WIADOMOŚĆ**

Teksty publicystyczne poruszają aktualne tematy, np. polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturalne, sportowe. Autorzy takich tekstów w wyraźny sposób prezentują w nich swoje przekonania i subiektywne komentarze do wydarzeń. Chcą w ten sposób kształtować opinię odbiorców, skłonić ich do refleksji, upowszechniać określone poglądy. Wyróżniamy kilka rodzajów tekstów publicystycznych, m.in.: artykuł, felieton, reportaż, komentarz, recenzję.

Do gatunków publicystycznych zaliczamy też wywiad. Ma on następujące cechy:

- jest to rozmowa, najczęściej ze znaną osobą lub specjalistą w danej dziedzinie;
- dostarcza odbiorcy informacje na temat tej osoby, przedstawia jej sylwetkę i poglądy;
- może być prezentowany jako tekst pisany lub w formie nagrania – w internecie, radiu czy telewizji.



Katarzyna Margielska

## Polski patriotyzm współczesny – wywiad z Agnieszką Durską<sup>1</sup> (fragmenty)

– Czy zgodzi się Pani ze mną, że patriotyzm w polskim wydaniu nie kojarzy się zbyt dobrze?

– Polski patriotyzm, szczególnie młodym ludziom, kojarzy się źle: z czymś sztampowym<sup>2</sup>, niepotrzebnie romantycznym, z bezcelowym, bo nieskutecznym przelewaniem krwi. Wiele młodych osób ma też dosyć tego stawiania nas na piedestale<sup>3</sup>. To, co jest rysą na naszym patriotyzmie, to to, że zwykle wielbimy i czcimy nasze klęski i poniesione ofiary... a kompletnie nie myślimy o codziennej pracy na

<sup>1</sup> Agnieszka Durska – politolożka, wykładowczyni uniwersytecka.

<sup>2</sup> Sztampowy – nieoryginalny, polegający na mechanicznym powtarzaniu pewnych wzorów, zachowań.

<sup>3</sup> Stawiać na piedestale – wywyższać kogoś lub coś.

rzecz narodu, o tym, że dziś o wielkości nie świadczą już jego historyczne zasługi, a przynajmniej nie w takim stopniu jak kiedyś... [...]

– [...] **Z czego to wynika?**

– Jako naród, niestety, mieliśmy pecha – w kluczowym momencie kształtowania się nowoczesnego społeczeństwa byliśmy pozbawieni państwa, odzyskaliśmy je na zbyt krótko, by nauczyć się szacunku dla jego instytucji i praw. Po wojnie to, co było z państwem i władzą utożsamiane, też nie było „nasze”, tylko narzucone siłą, a co za tym idzie szacunku nie wymagało, wręcz przeciwnie. [...]

– **To jaki jest właściwie ten nasz patriotyzm?**

– Mania wielkości i narodowa megalomania<sup>4</sup> idą w parze z kompleksami. Bo ten nasz patriotyzm jest właśnie zakompleksiony. Rzadko bywamy dumni ze swojego kraju. [...] Dlaczego nie widzimy tylu fantastycznych rzeczy, które mamy wokół siebie, a gonimy za czymś, czego nie mamy, na co nas nie stać, udajemy innych, niż w rzeczywistości jesteśmy? [...]

– **A czego nam tak naprawdę brakuje?**

– To, czego nie ma w naszym patriotyzmie, to przede wszystkim szacunek dla państwa, dla jego instytucji. Nie nauczyliśmy się tego, że ten wspólny „dom” wymaga poszanowania prawa i reguł społecznych. Ciągłe mało jest postaw obywatelskich: jestem, rozumiem, chcę współuczestniczyć w tworzeniu państwa i narodu. Udział w wyborach, czy zwykłe zainteresowanie i zrozumienie dla spraw kraju, może być wyrazem nowoczesnego patriotyzmu, obywatelskości, z którą ten patriotyzm jest związany. [...]

– [...] **Dlaczego nie mówi się o tym, że patriotyzm może być obecny w zwykłych codziennych działaniach, takich jak niewyrzucanie śmieci w lesie czy na ulicy, kupowanie biletów w komunikacji miejskiej?**

– Ta wspólna przestrzeń u nas nadal nie funkcjonuje, nie czujemy się za nią odpowiedzialni, a patriota powinien czuć się odpowiedzialny za swoje państwo: za czystość na ulicach, za poszanowanie prawa. Tymczasem nauczyliśmy się kombinować, omijać państwo i ustalone prawo. Jeśli widzę np. połamana ławkę, to informuję o tym odpowiednią instytucję, a nie przechodzę obok. Gdy brakuje nam przedszkola w danej dzielnicy, to piszemy petycję, zbieramy podpisy innych mieszkańców, próbujemy sami coś zrobić. [...] To my musimy znać nasze prawa i obowiązki i wymagać tego samego od innych, również od urzędników, od przedstawicieli władz, których sami wybieramy. Brak poszanowania praw i reguł często też widać na drogach: nie wpuszczę tego „typa”, który tu się pcha i próbuje mnie wyprzedzić, chociaż i ja, i on byśmy na tym skorzystali. Niska kultura jazdy samochodem to również nagminne nierepektowanie nakazów ograniczenia prędkości. Nie świadczy to o naszej dojrzałości społecznej...

<sup>4</sup> **Megalomania** – przesadnie wysokie mniemanie o sobie, przecenianie własnej wartości.

– W ogóle nie widzimy tego, że szacunek do kraju przejawia się w praktycznych działaniach. [...] Żeby działać praktycznie, trzeba się chyba odciąć od emocji?

– Ale tymi emocjami łatwiej grać niż publiczną, rzetelną debatą. To jest droga na skróty. Emocje lepiej się sprzedają. Argumentów nie chce się nikomu słuchać, bo to wymaga zdobycia pewnej wiedzy. [...]

– Jak można ten polski patriotyzm „uzdrowić”?

– Myślę, że poprzez edukację społeczną, przez odcięcie się od historycznych zaszłości i powrót debaty politycznej na właściwe tory. Zdrowy patriotyzm przekłada się też na pracowitość. Myślę, że coraz więcej ludzi zaczyna to rozumieć. Widać, że młodzi ludzie są w większym stopniu obywatelami. Nie jest dla nich obojętne to, co dzieje się w kraju, a na tym właśnie polega świadomy patriotyzm.

## PO PRZECZYTANIU

### Czytanie ze zrozumieniem

1. Czym – według Agnieszki Durskiej – charakteryzuje się polski patriotyzm?
2. Jakie przykłady codziennych działań świadczących o patriotyzmie zostały wymienione w tekście?
3. Wymień negatywne zachowania, świadczące o braku szacunku do kraju i społeczeństwa, opisane przez Agnieszkę Durską.

### Ukryte w tekście

4. Czym – według rozmówczyni Katarzyny Margielskiej – powinien się różnić dawny patriotyzm od współczesnego?
5. Dlaczego ludzie powinni interesować się tym, co się dzieje w ich kraju?
6. Z jakiej przyczyny praktyczny i świadomy patriotyzm jest – według Agnieszki Durskiej – trudniejszy niż odwoływanie się do emocji?

### Język i styl

7. Jakie cechy zamieszczonego tekstu świadczą o tym, że jest on wywiadem?

### Poszukaj

8. O jakich wydarzeniach z historii Polski jest mowa we fragmencie: *w kluczowym momencie kształtowania się nowoczesnego społeczeństwa byliśmy pozbawieni państwa, odzyskaliśmy je na zbyt krótko, by nauczyć się szacunku dla jego instytucji i praw?*

### Twoim zdaniem

9. Czy – według Ciebie – Agnieszka Durska ma rację, gdy mówi, że Polacy zapominają o codziennym, praktycznym okazywaniu patriotyzmu? Uzasadnij swoją odpowiedź.